

KONSERVATUVAR ŞAN/OPERA ANASANAT DALI LİSANS PROGRAMLARINDA YÜRÜTÜLEN EŞLİK DERSİ İÇERİKLERİNİN ÇÖZÜMLENMESİ

Berrak Elif TOSUN¹

Ayşe Çakır İLHAN²

Özet

Bu çalışmada konservatuvarların sahne sanatları bölümü opera/şan anasanat dallarında yürütülen eşlik (korrepetisyon) dersinin türü, haftalık saati, kredi sistemi, ön koşulu, dersin amacı, içeriği, öğrenme kazanımları, haftalık ders akışı, iş yükü ve ölçme değerlendirme sistemi incelenmiş, dersin farklı kurumlarda nasıl işlendiğinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Hacettepe, Ankara, Başkent ve Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarları oluşturmaktadır. Çalışma betimsel tarama modelindedir. Veriler, araştırmanın örneklemini oluşturan konservatuvarların web sitelerinde yer alan ders bilgi paketlerinden toplanmıştır. Ulaşılan ders bilgi paketleri, doküman analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Okullarda yürütülen eşlik derslerinin bilgi paketleri incelendiğinde amaç, içerik, öğrenme kazanımları ve ölçme değerlendirme sistemi açısından benzerlikler; haftalık saat, kredi sistemi, ön koşul, haftalık ders akışı ve iş yükü bakımından farklılıklar içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Şan/Opera Bölümü, Konservatuvar, Eşlik (Korrepetisyon) Dersi, Ders İçerikleri

Analysis of the Contents of the Accompaniment Course Conducted in the Conservatory Singing/Opera Department for Undergraduate Programs

Abstract

In this study, the type, the weekly course time, the credit system, the educational prerequisite, the purpose, the content, the learning outcomes, the weekly course flow, the workload and the evaluation system of the accompaniment (correpetition) courses conducted in the opera / singing majors of the performing arts department of conservatories were examined and it was aimed to reveal the common and different aspects between universities. The sample of the study consists of Hacettepe, Ankara, Başkent and Çukurova University State Conservatory. The study uses the descriptive survey model. The data was collected from the course information catalogs on the websites of the conservatories that make up the sample of the study. Course information catalogs accessed from the web pages of the schools were resolved by the document analysis method. In the study, it was concluded that the accompaniment courses carried out in conservatories contained similarities in terms of purpose, content, assessment and evaluation

¹Öğretim Görevlisi, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Şan Anasanat Dalı, berrakeliftosun@gmail.com, ORCID ID:0000-0002-3376-5435

² Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ilhan@ankara.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1236-711X

system, learning outcomes; differences in terms of name, weekly hours, credit system, prerequisites, weekly course flow and workload.

Keywords: *Music Education, Singing/Opera Department, Conservatory, Accompaniment (Correpetition) Lesson, Course Contents*

1. Giriş

Müzik alanında eşlik yapma eylemi yaylı, üflemeli, vurmali çalgılar ve ses için yazılmış eserlerin solo olarak yorumlanması sırasında, eserin eşlik partisinin orkestra ya da piyano tarafından seslendirilmesiyle gerçekleşir. Enstrümanlar ve ses için bestelenmiş solo eserlerin büyük bölümü, eşlik partileriyle beraber seslendirilir.

Eşlik “bir kompozisyonun ana melodisine veya ses partisine dayanak oluşturması veya onu ön plana çıkarması amaçlanan yardımcı parti veya partiler” olarak tanımlanabilir (Dağdeviren, 2006). Başka bir tanıma göre eşlik “Eserde asıl sesi destekleyen parti veya partiler, vokal müzik veya çalgı müziğinde eserin armonik boyutunu ortaya çıkaran, o esere derinlik aynı zamanda içerik kazandıran müzikal birlikteliktir” (Say, 2005).

Eşlik kelimesinin bir başka adı da “korrepetisyon”dur. Latince kökenli bir kelime olan korrepetisyon (eşlik), bir çalgının ses ya da başka bir çalgıya eşlik etmesi olarak tanımlanır. Korrepetisyon yapma eylemi, piyano aracılığıyla sese ya da yaylı/üflemeli çalgılara eşlik edilmesi yoluyla gerçekleşir (Yurga & Kaya, 2009).

Eşlik, enstrüman ve şan eşliği olarak ikiye ayrılır. Yaylı, üflemeli ve vurmali çalgılar için bestelenmiş eserlerin eşliği enstrüman, ses için bestelenmiş eserlerin eşliği ise şan eşliği olarak adlandırılır. Enstrüman eşliği ve şan eşliği, eşlik yapan kişi için farklı beceriler gerektirir. Enstrüman eşliğinde solist ve eşlikçi, eseri bestecinin yazdığı tempo ve/veya tempolarda senkronize olarak seslendirir. Şan eşliğinde ise eşlikçi, eserde solistin yavaşlamaları ve hızlanmalarına uyum sağlamalı, soliste ayak uydurmalıdır. Şancının nefes aldığı yerlerde o da nefes almalı, gerekirse şancının rahat ve kuvvetli bir nefes alabilmesi için nefes alınan bölümlerde onu beklemelidir.

Şan eşliği enstrüman eşliğinden farklıdır. Şan eserlerinde çalgı için bestelenen eserlerden farklı olarak müziğe sözler de eklenmiştir. Vokal müzik ayrıca rol, hareket ve mizansen gibi icraları da içermektedir (Yüksel, 2010, s.14). Bütün bu yönleriyle vokal müzik solisti performansında eserin sözlerinin anlamını, eserin gerektirdiği rol ve mizansenini daha iyi yansıtmak için bazı bölümlerde tempoyu yavaşlatabilir, hızlandırabilir ya da tek bir ses üzerinde, notada yazılandan daha uzun süre kalabilir. Şan eşliği yapan kişi bu durumda vokal müzik solistini çok iyi takip etmeli, solistin yavaşlayıp hızlandığı pasajlarda solistle uyum içinde ve senkronize bir şekilde hareket etmelidir. Artaç’a (2012) göre, eşlikçi özellikle vokal müzik eşliğinde ders esnasında beraber seslendirilen eserlerin müzikal ifadesine yön verebilmeli eserde yer alan beklemeler, recitatifler ve serbest bölümler dışında tempo hakimiyetini korumalıdır.

Eşlikçi ve vokal müzik solisti arasındaki iletişim karşılıklıdır. Vokal müzik solisti sergilediği performansın etkili olabilmesi için duygusunu eşlikçiye hissettirebilmelidir. Eşlikçi de soliste uyum sağlamak adına onu iyi takip etmeli, onunla nefes alarak soliste nefes aldığı bölümlerde rahatlaması için destek vermelidir (Kaptanoğlu & Çanakçı, 2015).

Eşlik dersi öğrencinin çalgısını veya sesini, piyano eşliğiyle beraber kullanabilmesine yönelik öğrencide istenilen yönde davranış edindirme sürecidir. Bu ders mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda solist öğrencinin, birlikte seslendirmeye ilişkin icra kurallarını öğrendiği ve bunları yorumuna yansıttığı bir derstir (Okan & Kömürcü, 2022).

Eşlik ya da diğer adıyla korrepetisyon dersi, alanında uzman öğretim elemanları tarafından yürütülür. Bu dersi yürüten öğretim elemanları genellikle konservatuvarların ya da müzik fakültelerinin piyano bölümlerinden mezun kişilerdir. Türkiye’de konservatuvarların piyano bölümlerinde, yurt dışında ayrı bir program olan ve kişiye piyano ile bir enstrümana veya sese eşlik edebilme donanımını kazandıran “eşlik programı” adı altında ayrıca bir eğitim bulunmamaktadır. Bu eğitim bazı konservatuvarların piyano bölümlerinin lisans programlarında, haftada bir saat olarak yürütülen bir ders olarak yer almaktadır. Bu nedenle ülkemizde eşlik yapma deneyimleri az olan yeni mezun eşlik dersi öğretim elemanları, eşlik yaptıkça deneyimlenip bu konuda kendilerini kendi imkanlarıyla geliştirmektedirler.

Eşlik derslerinde eşlikçi öğretim elemanı ve solist öğrencinin eseri dengeli ve uyumlu seslendirebilmesi, beraber yaptıkları çok sayıda tekrarla sağlanır. Ayrıca hem solist öğrencinin hem de eşlik yapan öğretim elemanının kendi partiyonlarının teknik yapılarına ve müzikal dinamiklerine hakim olmaları gerekir. Eseri beraber yorumlayacak öğrenci ve öğretim elemanı, ancak bu koşullar sağladıktan sonra birlikte çalışabilirler.

Eseri eşlikle çalışmanın soliste pek çok faydası vardır. Topoğlu’na (2006) göre; eşlikle çalışma solistin teknik becerilerini geliştirmesine, ritim duygusunu kuvvetlendirmesine ve entonasyonunu iyileştirmesine olanak verir. Eserin eşlikle beraber çalışılması solistin eserin armonik-ritmik yapılarını çözümlemesine, eserin temposunu-tonunu kavramasına ve çok sesli duyusunu geliştirmesine olanak verir (Piji, 2013).

Konservatuvarların sahne sanatları bölümü adı altında yer alan şan-opera anasanat dalları dört yıllık lisans eğitimini kapsar. Konservatuvarların opera/şan anasanat dallarında, şan dersiyle paralel olarak yürütülen eşlik dersi zorunlu bir derstir. Eşlik dersi genellikle haftada bir saat olarak, öğretim elemanı ve öğrenci arasında bire bir yürütülür. Dersin amacı şan veya enstrüman bölümü öğrencisine, çalıştığı eseri piyano eşliğiyle senkronize bir şekilde seslendirme becerisi kazandırmaktır.

Eşlik dersi şan eğitimini destekler ve onun ayrılmaz bir parçasını oluşturur. Eşlik dersinde şan eğitiminde çalışılan eserlerin eşlik partisiyle uyumuna, eserin dönemsel özelliklerine ve stiline ait ifadesine, müzikal dinamiklerine, ritmik/melodik yapısının kavranmasına ve bu konuların yorumuna yansıtılmasına ilişkin uygulamalar yapılmaktadır (Kömürcü, 2019).

2022 yılı itibarıyla Türkiye’de 7’si özel, 48’i devlet üniversitesi olmak üzere konservatuvar eğitimi veren 55 üniversite bulunmaktadır³. Bu konservatuvarların 4’ünde müzik ve sahne sanatları fakültesi, 1’inde müzik ve güzel sanatlar üniversitesi ve 50’sinde konservatuvar adı altında eğitim verilmektedir. Konservatuvarların 19’unda sadece Türk müziği, 17’sinde sadece Batı müziği ve geri kalan on dokuzunda hem Batı hem Türk müziği eğitimi verilmektedir. Bu okulların 27’sinde şan/opera bölümü bulunmaktadır. On iki konservatuvarda şan/opera bölümleri sadece kağıt üzerinde açık olup, bu bölümlere henüz öğrenci alımı yapılmamaktadır. On beş okulun şan/opera bölümünde ise aktif olarak öğrenci yetiştirilmektedir. Aktif eğitim veren bölümlerin hepsinin ders programlarında eşlik (korrepetisyon) dersi yer almaktadır.

Bu araştırmanın amacı Ankara, Hacettepe, Başkent ve Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarları şan/opera programlarında yürütülen eşlik derslerinin içeriklerini incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

- Dersin adı, türü, haftalık saati, kredi sistemi, ön koşulları nelerdir?
- Dersin amacı, içeriği, öğrenme kazanımları, haftalık ders akışı, iş yükü/ölçme değerlendirme sistemi nasıldır?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren örneklem durumu, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan söz konusu üniversitelerin eşlik (korrepetisyon) dersi içerikleri, web sayfalarından indirilip betimsel olarak analiz edilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan bir durumu olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey veya nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanır. Onları değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde “gözleyip” belirleyebilmektir (Karasar, 1999).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmada evreni, Türkiye’de şan/opera anasanat dalı bulunan ve eğitim-öğretime aktif olarak devam eden 15 konservatuvar oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem ise incelenen konservatuvarlar içinde eşlik derslerinin işleyişinin benzerliği sebebiyle Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

³ Eylül 09, 2022 tarihinde YÖK. Web sayfası, üniversitelerimiz. <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz> adresinden alındı.

Şan Anasanat Dalı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı ve Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuarı Sahne Sanatları Bölümü Opera Programı olarak belirlenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasıyla ilgili iki yol izlenmiştir. Çalışmada önce konuyla ilgili kaynaklar taranmıştır. Bir sonraki aşamada ise araştırmanın örneklemini oluşturan konservatuarların web sitelerinden ders bilgi paketlerine ulaşılmıştır. Web sitelerinden elde edilen veriler, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda raporlaştırılmıştır.

2.4. Verilerin Çözümlemesi

Çalışmanın örneklemini oluşturan dört konservatuarın web sayfalarından ulaşılan ders içerikleri, doküman analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Konservatuarlarda yürütülen eşlik derslerinin içerikleri; türü, haftalık saati, kredi sistemi, ön koşul durumu, amaçları, içerikleri, öğrenme kazanımları, haftalık konuları ve iş yükü/ölçme değerlendirme sistemleri bakımından ayrıntılı bir şekilde incelenmiş, tablolaştırılmış ve elde edilen bilgiler ışığında yorumlanmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1. Türkiye'deki Şan-Opera Anasanat Dalı Bulunan Konservatuarlar ve Fakülteler

Konservatuar/Fakülte Adı	Bölüm/Program Adı	Anasanat Dalı/Program/Modül Adı
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Şan Anasanat Dalı
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Programı
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera-Şan Anasanat Dalı
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	Müzik Bölümü	Şan Anasanat Dalı
İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı

Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Sahne Sanatları Bölümü	Opera Anasanat Dalı
Haliç Üniversitesi Konservatuvarı	Opera Bölümü	
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi İcra Sanatları Fakültesi	Ses Eğitimi Bölümü	Opera/Şan Eğitimi

Tablo 1 incelendiğinde, Türkiye’deki konservatuvar/müzik fakültelerinde aktif olarak eğitim veren 15 şan/opera bölümü bulunduğu görülmektedir. Bu okulların 13 tanesinde konservatuvar, 2 tanesinde fakülte adı altında eğitim verilmektedir. Şan-opera anasanat dalı/programı/eğitimi, okulların 12 tanesinde sahne sanatları bölümü, 1 tanesinde ses eğitimi bölümü, 1 tanesinde opera bölümü, birinde de müzik bölümü adı altında yer almaktadır. Bölümlerin altında ise şan-opera eğitimi; şan anasanat dalı (2 okul), opera anasanat dalı (9 okul), opera-şan anasanat dalı (1 okul), opera-şan eğitimi (1 okul) ve opera programı (1 okul) ismiyle sürdürülmektedir.

3.1. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Opera Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi İçerikleri

Tablo 2. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ders Bilgileri ve Kredilendirme Tablosu

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Dönemi	Ders Türü	Teori (Saat-Hafta)	Uygulama (Saat-Hafta)	Yerel Kredi	AKTS	Ders Ön Koşulu
OPR 127	Korrepetisyon I	1. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 128	Korrepetisyon II	2. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 227	Korrepetisyon III	3. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 228	Korrepetisyon IV	4. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 327	Korrepetisyon V	5. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 328	Korrepetisyon VI	6. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 427	Korrepetisyon VII	7. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	2	Yok
OPR 428	Korrepetisyon VIII	8. Yarıyıl	Zorunlu	1	1	2	3	Yok

Not. AKTS ile ilgili yorum Tablo 3’te yapılmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde, korrepetisyon dersinin yarıyılların hepsinde zorunlu ders olduğu saptanmıştır. Bu okulda korrepetisyon dersi haftada iki saat olarak yürütülmektedir ve dersin ön koşul dersi bulunmamaktadır. Bütün yarıyıllarda dersin yerel kredisi ikidir.

Tablo 3. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Opera Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ölçme ve Değerlendirme/AKTS/İş Yükü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yükü
Ders Süresi/Saati	14	2	28
Sınıf Dışı Çalışma Süresi	0 / 14*	0 / 2*	0 / 28*
Ödevler	7	2	14
Ara Sınavlar	1	4	4
Genel Sınav	1 / 1*	4 / 6*	4 / 6*
Toplam İş Yükü			50 / 80*
Dersin AKTS Kredisi			2 / 3*

Not. * işaretli olan bilgiler OPR 428 Kodlu ders içindir.

Tablo 3 incelendiğinde dersin ölçme değerlendirme sisteminde yarıyıl boyunca bir ara sınav ve bir final sınavı yapılması düşünülmüştür. OPR 127, 128, 227, 228, 327, 328 ve 427 kodlu derslerin 2 AKTS olduğu ve toplam iş yükü 50 saat olduğu belirlenmiştir. OPR 428 kodlu dersin AKTS'si üç, toplam iş yükü ise 80 saat şeklinde planlanmıştır.

Tablo 4. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Opera Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Öğrenme Kazanımları Tablosu

	Ders Öğrenme Kazanımları
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Opera Anasanat Dalı	Öğrenciler, çalışılan eserlerin konuları ve metin içerikleri konusunda bilgi sahibi olurlar.
	Öğrenciler, piyano ile düzgün bir entonasyonla şarkı söyleme becerisi geliştirirler.
	Öğrenciler, ele alınan eserlerin teknik ve müzikal bütünlüğünü kavrama ve dönemin gerektirdiği stilleri kullanma becerisi kazanırlar.
	Ele alınan eserlerin dönem özellikleri ve stilleri hakkında bilgi sahibi olurlar.

Tablo 4'te yer alan korrepetisyon dersi öğrenme kazanımları incelendiğinde, öğrenciler bu dersi tamamlamalarıyla beraber piyano eşliğiyle çalıştıkları eserlerin teknik-müzikal yapılarını kavrarlar ve eseri ait olduğu dönemin stil özelliklerine uygun olarak seslendirebilirler. Ayrıca eserlerini piyano eşliğiyle çalışmak, doğru bir entonasyonla eser seslendirmelerine olanak verir. Piyano eşliğiyle çalışılan eserlerin konu ve metinlerinin içeriklerini öğrenerek, eserleri anlamının bilincinde olarak yorumlarlar.

3.1.1. Haftalık Ders Akışı

Derste işlenecek haftalık konular incelendiğinde; ilk üç hafta repertuvardaki eserlerin korrepitasyon dersi açısından teknik ve solfej ile ilgili yönlerinin geliştirilmesi düşünülmüş, eserlerin metinlerinin doğru bir diksiyon ile seslendirilmesi planlanmıştır. Dersin dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci haftalarında, önceki haftalarda çalışılan teknik, solfej ve metin çalışmalarının üzerine eserin ait olduğu dönemin stil özellikleri ve müzikal dinamiklerinin eklenmesi düşünülmüştür. Sekizinci hafta bir ara sınav yapılmasına karar verilmiştir. Dokuzuncu, onuncu ve on birinci haftalarda, eserin müzikal ve stil özelliklerinin çalışılmasının sürdürülmesi düşünülmüştür. On ikinci, on üçüncü, on dördüncü ve on beşinci haftalarda, dönemin 16. haftasında gerçekleştirilecek final sınavı için gerekli çalışmaların yapılması ön görülmüştür. On altıncı haftada ise dönem boyunca çalışılan eserlerin değerlendirilmesi için, jüri önünde bir performansın sergileneceği final sınavının yapılması planlanmıştır⁴.

3.2. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Şan Anasanat Dalı Eşlik (Korrepitasyon) Dersi İçerikleri

Tablo 5. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı Eşlik (Korrepitasyon) Dersi Ders Bilgileri ve Kredilendirme Tablosu

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Dönemi	Ders Türü	Teori (Saat-Hafta)	Uygulama (Saat-Hafta)	Yerel Kredi	AKTS	Ders Ön Koşulu
OPE 149	Eşlik I	1. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Yok
OPE 150	Eşlik II	2. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Yok
OPE 249	Eşlik III	3. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Eşlik II
OPE 250	Eşlik IV	4. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Eşlik III
OPE 349	Eşlik V	5. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Eşlik IV
OPE 350	Eşlik VI	6. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Eşlik V
OPE 449	Eşlik VII	7. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	1	Eşlik VI
OPR452	Eşlik VIII	8. Yarıyıl	Zorunlu	1	0	1	2	Eşlik VII

Not. AKTS ile ilgili yorum Tablo 6'da yapılmıştır.

⁴ Ekim 10, 2022 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Ders Bilgi Paketi. <http://truva.baskent.edu.tr/bilgipaketi/?dil=TR&menu=akademik&inner=katalog&birim=339> adresinden alındı.

Tablo 5 incelendiğinde bütün dönemlerde eşlik dersinin zorunlu olduğu görülmektedir. Ders, haftada bir ders saati olarak düzenlenmiştir. OPE 149 ve OPE 150 kodlu derslerin ön koşulu bulunmamaktadır. OPE 249, 250, 349, 350, 449, 452 kodlu derslerin ön koşul dersleri, kendinden bir dönem önceki eşlik dersleridir. Dersin yerel kredisi bütün dönemlerde bir olarak belirlenmiştir.

Tablo 6. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı Eşlik (Korrepetisyon) Dersi Ölçme ve Değerlendirme/AKTS/İş Yüğü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi/Saati	14	1	14
Sınıf Dışı Çalışma Süresi	14	1	14
Ödevler	0 / 14*	0 / 1*	0 / 14*
Ara Sınava Hazırlık	0 / 1*	0 / 2*	0 / 2*
Ara Sınavlar	1	1	1
Genel Sınava Hazırlık	0 / 1*	0 / 2*	0 / 2*
Genel Sınav	1	1	1
Toplam İş Yüğü			30 / 48*
Dersin AKTS Kredisi			1 / 2*

Not. *İşaretli olan bilgiler OPE 452 Kodlu ders içindir.

Tablo 6 incelendiğinde, dersin ölçme değerlendirme ölçütlerinde her dönemde bir ara sınav ve bir final sınavı gerçekleştirilmesi planlanmıştır. OPE 149, 150, 249, 250, 349, 350 ve 449 kodlu derslerin toplam iş yüğü 30, OPE 452 kodlu dersin toplam iş yüğü ise 48 saattir. OPE 452 Eşlik VIII dersi dışındaki bütün eşlik derslerinin AKTS'si bir , OPE 452 Eşlik VIII dersinin AKTS'si iki olarak belirtilmiştir.

Tablo 7. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı Eşlik (Korrepetisyon) Dersi Öğrenme Kazanımları Tablosu

	Ders Öğrenme Kazanımları
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı	Öğrenci eserlerini piyano eşliğiyle beraber, müzikal bir yaklaşımla yorumlayabilir.
	Öğrenci eşlik alanındaki yöntemlerin kavranması için alanda var olan konser ve kayıtları izleyerek-dinleyerek edindiği bilgileri uygulayabilir.
	Öğrenci eşlikle seslendirdiği eserlerin stil, dönem ve karakter özelliklerini kavrayarak bu özellikleri çözümleyebilir.
	Öğrenci eşlikle seslendirdiği eserleri piyano eşliğiyle uyumlu bir biçimde, dinamiklere ve müzikaliteye uygun olarak seslendirebilir.
	Öğrenci eşlikle seslendirdiği eserlerin sergilenmesi adına aktivitelerde görev alarak bu etkinlikleri şekillendirebilir.

Tablo 7'de belirtilen dersin öğrenme çıktıları incelendiğinde, bu ders öğrenciye şan eserini piyano eşliğiyle eş zamanlı bir şekilde seslendirme, eşlikle çalışırken müzikal ifade ve nüanslarla

ilgili konulara dikkat etme, eşlikle seslendirilen eserlerin stil ve dönem özelliklerini yorumuna yansıtma becerilerini kazandırmayı hedeflemektedir. Öğrenme çıktılarında ayrıca, piyano eşliğiyle seslendirilen eserlerin ilgili yorumlarının konser ve kayıtlarının takibini yapabilmenin ve derste piyano eşliğiyle seslendirilen eserlerin seyirci önünde sergilenmesinin önemi üzerinde de durulmuştur.

3.2.1. Haftalık Ders Akışı

Haftalık ders akışında bütün yarıyılların ilk haftasında dersle ilgili kurallar, kavramlar, dersin nasıl işleneceği ve dersin repertuarı hakkında bilgiler verilmesi planlanmıştır. İkinci, üçüncü ve dördüncü haftalarda belirlenen eserin piyano eşliğiyle beraber eş zamanlı seslendirilmesi üzerine çalışılması planlanmıştır; beşinci, altıncı ve yedinci haftalarda ise piyano eşliğiyle beraber çalışmada müzikal dinamikler üzerinde durulması hedeflenmiştir. Sekizinci haftada bir ara sınav yapılması uygun görülmüş; dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci ve on üçüncü haftalarda ise final sınavında seslendirilecek eserlerin eksik taraflarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması planlanmıştır. On dördüncü haftada, dönem içinde çalışılan eserlerin jüri önünde seslendirileceği final sınavının gerçekleştirilmesi düşünülmüştür⁵.

3.3. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Sahne Sanatları Bölümü Şan Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi İçerikleri

Tablo 8. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ders Bilgileri ve Kredilendirme Tablosu

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Dönemi	Ders Türü	Teori (Saat-Hafta)	Uygulama (Saat-Hafta)	Yerel Kredi	AKTS	Ders Ön Koşulu
YMOP 117	Korrepetisyon	1. Yıl	Zorunlu	1	1	1	4	Yok
YMOP 221	Korrepetisyon	2. Yıl	Zorunlu	1	1	1	4	Yok
YMOP 325	Korrepetisyon	3. Yıl	Zorunlu	1	1	1	4	Yok
YMOP 415	Korrepetisyon	4. Yıl	Zorunlu	1	1	1	4	Yok

Not. AKTS ile ilgili yorum Tablo 9’da yapılmıştır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde bu okulun şan anasanat dalında yürütülen bütün dersler gibi korrepetisyon dersinin de araştırmanın örneklem gurubundaki diğer okullardan farklı olarak yıllık sistemde olduğu görülmektedir. Her eğitim-öğretim yılında alınması zorunlu olan korrepetisyon

⁵ Ekim 12, 2022 tarihinde *Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Bologna Bilgi Sistemi*. http://bbs.ankara.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1891&bot=488 adresinden alındı.

dersinin ön koşulu bulunmamaktadır. Dersin haftalık saati iki ders saati olarak belirlenmiştir ve yerel kredisi bir kredidir.

Tablo 9. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ölçme ve Değerlendirme/AKTS/İş Yüğü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi/Saati	32* / 32**	1* / 2**	32* / 64**
Sınıf Dışı Çalışma Süresi	32* / 32**	2* / 1**	64* / 32**
Genel Sınav	1	2	2
Toplam İş Yüğü			98* / 98**
Dersin AKTS Kredisi			4

Not. * İşaretili bilgiler YMOP 117 kodlu dersin, **işaretili bilgiler YMOP 211-323-415 kodlu dersin bilgileridir.

Tablo 9 incelendiğinde, dersin bir ara ve bir genel sınavı olduğu belirlenmiştir. Toplam iş yüğü dört yıl için de 98 saat olarak planlanmıştır ve ders 4 AKTS'dir.

Tablo 10. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Öğrenme Kazanımları Tablosu

Ders Öğrenme Kazanımları	
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı	Öğrenci sahnede karakter oluşturma, birlikte müzik yapma, esere hakimiyet ve partneri hissetme gibi beceriler geliştirir.
	Öğrenci sahnedeki performansta hayal gücünü kullanma, gözlem yapabilme, sahne refleksi kazanma ve müzikal hafızasını geliştirme gibi becerilere sahip olur.
	Öğrenci opera sanatçılığı alanında belli bir disiplin ve etik anlayışı kazanır.
	Öğrenci opera-şan yöntem ve teknikleri yoluyla ulusal-uluslararası şan edebiyatına ilişkin eserleri, sahnede teknik ve müzikal açıdan doğru bir yorumla seslendirme yetisi kazanır.
	Öğrenci sahne üzerindeki performansında sesi etkin kullanma, nefes koordinasyonunu sağlama ve sesin sağlığını koruma konularında hakimiyet kazanır.
	Öğrenci piyano eşliğiyle çalışarak entonasyonunu geliştirir.
	Öğrenci çok sesli müzik çalışmaları yapar ve bu alanda müzikal olarak ilerleme gösterir.
Eşlikle birlikte çalışma sayesinde öğrencinin derse olan ilgisi artar ve daha hızlı ilerler.	

Yukarıdaki tabloda yer alan korrepetisyon dersinin öğrenme kazanımları incelendiğinde; sahnede eser icra edilirken esere teknik ve müzikal olarak hakim olma, ansambl performansın önemi ve sahne hakimiyeti gibi konular üzerinde durulduğu saptanmıştır. Sesin doğru kullanımı ve ses sağlığının korunması konularında bilgi sahibi olmanın öneminden bahsedilmiştir. Ayrıca

piyano eşliğiyle eser seslendirilirken entonasyonun ve beraber müzik yapma becerisinin gelişimi gibi noktalara da değinilmiştir.

3.3.1. Haftalık Ders Akışı

YMOP 117 kodlu ders için ilk yedi haftanın, iki lied ve iki antik aya formundaki eserin nefes yerleri, temposu ve müzikalite çalışmasına ayrılması düşünülmüştür. Sekizinci haftada ara sınav yapılması uygun bulunmuştur. Dokuzuncu, onuncu, on birinci, on ikinci ve on üçüncü haftaların aya formundaki eserin nüans, nefes yerleri, tempo ve ezber çalışmalarına ayrılması planlanmıştır. On dördüncü haftada dönem başında çalışılmaya başlanan liedlerin ve antik ayaların tekrar çalışmalarının yapılması, on beşinci, on altıncı, on yedinci, on sekizinci ve on dokuzuncu haftalarda seçilen ikinci ayanın nefes, tempo, ezber ve müzikalite çalışmalarının gerçekleştirilmesi düşünülmüştür. Yirminci, yirmi birinci, yirmi ikinci ve yirmi üçüncü haftalarda, belirlenen çalışmalarına ayrılması planlanmıştır. Yirmi dördüncü ve yirmi beşinci haftalarda verilen ikinci ayanın, yirmi altıncı, yirmi yedinci, yirmi sekizinci haftalarda belirlenen üçüncü liedin nefes yerleri, nüans ve tempo çalışmalarının gerçekleştirilmesi uygun bulunmuştur. Yirmi dokuzuncu ve otuzuncu haftalarda seçilen ikinci ayanın piyano eşliğiyle nüans ve ezberleme çalışmalarının yapılması düşünülmüştür. Otuz birinci haftada sınav eserlerinin çalışması, otuz ikinci haftada ise final sınavının gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

YMOP 221 kodlu dersin haftalık konuları incelendiğinde ilk yedi haftada YMOP 117 kodlu dersle aynı içeriğe sahip olduğu görülmüştür. Sekizinci ve dokuzuncu haftada, beşinci ve altıncı haftalarda seçilen iki antik ayanın müzikalite çalışmalarının yapılması uygun bulunmuştur. Onuncu, on birinci ve on ikinci haftaların dönem başından itibaren çalışılan iki lied ve iki antik ayanın çalışmalarına ayrılması düşünülmüştür. On üçüncü, on dördüncü ve on beşinci haftalarda verilen aya formundaki eserin deşifresinin yapılması, nefes yerleri ve temposunun çalışması planlanmıştır. On altıncı haftada ara sınavın gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. On yedinci, on sekizinci, on dokuzuncu, yirminci ve yirmi birinci haftalarda seçilen ikinci ayanın tempo, nüans, ezber ve nefes yerleri çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir. Yirmi ikinci haftada, dönem başında belirlenen iki ayanın şan hocasının da derse katılımıyla piyano eşliğiyle çalışması amaçlanmıştır. Yirmi üçüncü haftanın konser eserlerinin seçimine, 24., 25. ve 26. haftaların konser provalarına ayrılmasına karar verilmiştir. Yirmi yedinci hafta bir konser gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Yirmi sekizinci ve yirmi dokuzuncu haftalarda, final sınavı eserlerinin seçilmesi ve bu eserlerdeki eksiklerin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması düşünülmüştür. Otuzuncu ve otuz birinci haftalarda final sınavı provalarının yapılması ve otuz ikinci haftada ise final sınavının gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

YMOP 325 kodlu derste haftalık konular; ilk dört haftada seçilen lied formundaki iki eserin piyano eşliğiyle deşifresinin yapılması, eserlerin nefes yerlerinin, temposunun ve nüanslarının çalışması düşünülmüştür. Beşinci ve altıncı haftaların seçilen iki antik ayanın piyano eşliğiyle beraber deşifresinin yapılmasına, yedinci haftaların ise birinci ve ikinci liedin tempo, nüans ve sözlerinin çalışmalarına ayrılması planlanmıştır. Sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve on birinci

haftalarda dönem başında seçilen iki antik arya ve iki lied'in çalışmalarının yapılması düşünülmüştür. On ikinci, on üçüncü, on dördüncü, on beşinci ve on altıncı haftalar seçilen arya formundaki eserin sözlerinin, temposunun, müzikalitesinin ve nefes yerlerinin çalışılması hedeflenmiştir. On yedinci, on sekizinci, on dokuzuncu ve yirminci haftalarda ise verilen ikinci aryanın ayrıntılı çalışılması amaçlanmıştır. Yirmi birinci, yirmi ikinci, yirmi üçüncü, yirmi dördüncü, yirmi beşinci ve yirmi altıncı haftaların belirlenen ikinci lied'in piyano eşliğiyle deşifresinin yapılması, tempo, nüans, söz ve ezber çalışmalarına ayrılması planlanmıştır. Yirmi yedinci haftada sınav eserlerinin seçilmesi, 28., 29., 30. ve 31. haftalarda sınav eserlerinin çalışmalarının yapılması düşünülmüştür. Otuz ikinci haftada final sınavının gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

YMOP 415 kodlu korrepetisyon dersinin haftalık ders akışında ise; ilk dört haftanın seçilen lied türündeki iki eserin nüans, tempo ve nefes çalışmalarına ayrılması amaçlanmıştır. Beşinci, altıncı ve yedinci haftalarda, verilen antik arya formundaki eserin ayrıntılı çalışmalarının yapılması düşünülmüştür. Sekizinci haftada, ara sınav yapılması planlanmıştır. Dokuzuncu ve onuncu haftalarda, dönem başında seçilmiş olan iki lied ve bir antik aryanın piyano eşliğiyle beraber şan eğitmenine dinletilmesi hedeflenmiştir. On birinci, on ikinci, on üçüncü ve on dördüncü haftalarda seçilen ilk aryanın nefes yerleri, nüansları ve temposunun çalışılacağı bir ders planlanmıştır. On beşinci ve on altıncı haftalarda seçilen ikinci aryanın piyano eşliğiyle deşifresinin, söz ve nüans çalışmalarının yapılması hedeflenmiştir. On yedinci haftada ara sınav gerçekleştirilmesi planlanmıştır. On sekizinci, on dokuzuncu, yirminci, yirmi birinci ve yirmi ikinci haftalarda verilen ikinci aryanın piyano eşliğiyle deşifresinin yapılması, nefes yerleri, tempo, nüans ve ezber çalışmalarının gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Yirmi üçüncü haftada şan eğitmeninin katılımıyla gerçekleşecek derste, iki aryanın piyano eşliğiyle çalışılması düşünülmüştür. Yirmi dördüncü, yirmi beşinci ve yirmi altıncı haftaların konser eserlerinin seçimine ve çalışmalarına ayrılması amaçlanmıştır. Yirmi yedinci haftada bir konser düzenlenmesi planlanmıştır. Yirmi sekizinci, yirmi dokuzuncu ve otuzuncu haftalar final sınavı eserlerinin çalışılmasına, 32. hafta ise final sınavının gerçekleştirilmesine ayrılmıştır⁶.

3.4. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuarı Sahne Sanatları Bölümü Opera Programı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi İçerikleri

Tablo 11. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuarı Opera Programı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ders Bilgileri ve Kredilendirme Tablosu

Ders Kodu	Ders Adı	Ders Dönemi	Ders Türü	Teori (Saat-Hafta)	Uygulama (Saat-Hafta)	Yerel Kredi	AKTS	Ders Ön Koşulu
-----------	----------	-------------	-----------	--------------------	-----------------------	-------------	------	----------------

⁶ Ekim 12, 2022 tarihinde *Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Ders Bilgi Paketi*. <https://ebs.cu.edu.tr/Program/GenelBilgi/714> adresinden alındı.

YOP 143	Korrepetisyon I	1. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 144	Korrepetisyon II	2. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 243	Korrepetisyon III	3. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 244	Korrepetisyon IV	4. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 343	Korrepetisyon V	5. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 344	Korrepetisyon VI	6. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 443	Korrepetisyon VII	7. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok
YOP 444	Korrepetisyon VIII	8. Yarıyıl	Zorunlu	0	1	1	1	Yok

Not. AKTS ile ilgili yorum Tablo 12’de yapılmıştır.

Tablo 11 incelendiğinde, bu konservatuvarda korrepetisyon dersi zorunlu dersler listesinde yer almaktadır. Dersin haftalık saati bir ders saatidir. Korrepetisyon dersinin hiçbir yarıyılında ön koşul dersi bulunmamaktadır ve ders bir yerel kredidir.

Tablo 12. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Ölçme ve Değerlendirme/AKTS/İş Yüğü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yüğü
Ders Süresi / Saati	14	1	14
Ara Sınavlar	1	1	1
Genel Sınav	1	1	1
Uygulama	14	1	14
Danışmanla Toplantı	1	1	1
Toplam İş Yüğü			31
Dersin AKTS Kredisi			1

Tablo 12 incelendiğinde, dersin ölçme ve değerlendirme ölçütlerinde bir yarıyılıda bir ara sınav ve bir final sınavı yapıldığı görülmektedir. Bütün yarıyıllarda dersin toplam iş yüğü 31 saattir ve ders 1 AKTS’dir.

Tablo 13. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programı Korrepetisyon (Eşlik) Dersi Öğrenme Kazanımları Tablosu

	Ders Öğrenme Kazanımları
Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	Eserlerin besteci ve dönemine uygun stil, yorum ve müzikal gerekliliklerini öğrenme.

Eserlerin bütününe hakim olarak piyano ile uyumlu bir şekilde şarkı söylemeyi öğrenme.

Tablo 13'teki öğrenme kazanımları incelendiğinde, iki konu üzerinde durulduğu görülmektedir. İlk konu seslendirilen eserin müzikal ve stil özellikleri bakımından kavranması, bunun yorumu yansıtılması, ikinci konu ise eserin müzikal ve stil özelliklerine hâkim bir şekilde piyano eşliğiyle uyum içinde seslendirilmesidir.

3.4.1. Haftalık Ders Akışı

Dersin haftalık konularında, farklı yarıyıllarda farklı noktalara değinilmiştir. Bütün yarıyıllarda birinci haftada çalışılacak ilk eserin deşifresinin yapılmasının, ikinci haftada ilk iki yarıyıldaki eserin teknik ve müzikal özelliklerine yoğunlaşılmasının, sonraki altı yarıyılın ikinci haftasında ise eserin stil özelliklerine değinilmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Birinci ve ikinci yarıyıldaki üçüncü hafta için, çalışılan eserin sözlerinin oturtulması üzerinde durulması gerektiği, sonraki altı yarıyıldaki üçüncü hafta için ise çalışılan eserlerin teknik ve müzikal öğelerine dikkat edilerek ezber olarak seslendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Birinci ve ikinci yarıyılın dördüncü haftasında, eserin piyano eşliğiyle birlikteliği, eserin teknik ve müzikal yapılarının çözümlenmesi, sonraki altı yarıyılın dördüncü haftasında ise “arya” formundaki eserlerin icrasına yönelik çalışmaların öneminden bahsedilmiştir. İlk iki yarıyılın beşinci ve altıncı haftasında eserin stil özellikleri ve ezber çalışmaları üzerinde durulmuş, sonraki altı yarıyılın beşinci ve altıncı haftasında eserlerin teknik ve müzikal öğelerine önem verilerek piyano eşliğiyle bir çalışma yapılması planlanmıştır. İlk iki yarıyıl için yedinci haftada, “lied” formundaki eserlerin çalışılması, sonraki altı yarıyılın yedinci haftasında ise eserlerin teknik ve müzikal öğelerine dikkat edilerek piyano eşliğiyle uyum içinde seslendirilmesi konularına vurgu yapılmıştır.

Bütün yarıyıllar için sekizinci haftada, dönem içinde çalışılan eserlerin değerlendirilmesi adına bir ara sınav yapılması uygun görülmüştür. İlk ve ikinci yarıyılların dokuzuncu haftasında çalışılan eserlerin ritmik ve müzikal yönlerinin incelenmesi, ilerleyen altı yarıyılın dokuzuncu haftasında da lied türü ve farklı dillerdeki şarkı formlarının piyano eşliğiyle seslendirilmesi gibi konuların önemi vurgulanmıştır. İlk altı yarıyılının 10. haftasında, eserlerin sözlerinin müzik ile birleştirilmesi üzerinde durulmuş, yedinci ve sekizinci yarıyılların 10. haftasında ise Türk eseri/eserlerinin piyano eşliğiyle seslendirilmesi planlanmıştır. İlk beş yarıyılın 11. ve 12. haftalarında, çalışılan eserlerin stil özelliklerine ve müzikal dinamiklerine özen gösterilerek piyano eşliğiyle seslendirilmesine, sonraki üç yarıyılın 11. ve 12. haftalarında ise ‘kantat’ ve ‘oratoryo’ formlarındaki eserlerin yorumlanmasına önem verilmiştir. Bütün yarıyılların 13. ve 14. haftalarında, dönem boyunca teknik ve müzikal yönden olgunlaşan eserlerin ezber olarak seslendirilmesi konusu üzerinde durulmuştur⁷.

⁷ Ağustos 09, 2022 tarihinde *Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuarı Ders Bilgi Paketi*.

<http://truva.baskent.edu.tr/bilgipaketi/?dil=TR&menu=akademik&inner=katalog&birim=339> adresinden alındı.

Tablo 14. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Şan Anasanat Dalı ve Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programı Eşlik Dersi Amaçları

	Dersin Amacı
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı	Öğrencinin edinmiş olduğu şan tekniği ve solfej bilgisinin yanı sıra, eserlerini piyano eşliği ile çalışması, sözlerin anlamını bilerek, 'birlikte müzik yapma' kavramını öğrenmesi ve geliştirmesidir.
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı	Piyanonun çok seslilik olanaklarını kullanarak öğrencinin estetik, stilistik ve teknik beceriler kazanması yoluyla yetkin bir konuma gelebilmesi, çalıştığı eserleri piyano eşliğiyle seslendirebilmesidir.
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Şan Anasanat Dalı	Opera-Şan Anasanat programı müfredatındaki farklı dönem/forma ait eserlerin öğrenciye piyano eşliğiyle çalıştırılması ve öğrencinin esere hakimiyetinin artmasıdır.
Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programı	Çalışılan eserlerin stil, yorum ve müzikalite özellikleri bakımından sorgulanması, çözümlenmesi ve geliştirilmesi.

Tablo 14 incelendiğinde, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı korrepitasyon dersinin amacı kısaca opera anasanat dalı öğrencilerine şan eserlerini piyano ile senkronize bir biçimde seslendirerek ansambl çalışma biçimini uygulamayı öğretmektir. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı eşlik (korrepitasyon) dersinin amacı ise özetle şan anasanat dalı öğrencilerine, seslendirdikleri eserleri piyano eşliğiyle birlikte eserin gerektirdiği teknik ve müzikal dinamikleri uygulayarak yorumlama becerisi kazandırmaktır. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Şan Anasanat Dalı korrepitasyon dersinin amacı, araştırmanın örneklem gurubundaki diğer okulların eşlik dersinin amaçlarıyla benzer olarak, çalışılan şan eserlerinin piyano eşliğiyle birlikte seslendirilerek eserin form ve dönem özelliklerinin benimsenip yoruma yansıtılabilmesidir. Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programında eşlik dersinin amacı ise öğrenciye şan eserlerini eserin teknik, müzikal ve stil özelliklerine hâkim bir şekilde piyano eşliğiyle uyum içinde yorumlama becerisi kazandırmaktır.

Tablo 15. Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı, Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Şan Anasanat Dalı ve Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera Programı Eşlik Dersi İçerikleri

	Dersin İçeriği
Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Anasanat Dalı	Piyanoyla birlikte şarkı söyleme ve müzik dönemlerindeki stil farklılıklarını öğrenme, çalışılan eserler üzerinde uygulama ve sergileme.
Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Şan Anasanat Dalı	Dersler şan öğrencisi ve eşlik dersi öğretim elemanın katılımıyla uygulamalı gerçekleşir. Öğrenilenler konserlerde, yarışmalarda ve sınavlarda seslendirilir.
Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Opera-Şan Anasanat Dalı	Opera-şan programındaki eserlerin piyano eşliğiyle çalıştırılması ve öğrencinin şan-opera sanatının müzikal ve teknik becerilerini kazanmasıdır.

Tablo 15’te yer alan Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Opera Anasanat Dalı korrepitasyon dersi içeriği kısaca, şan anasanat dalı öğrencisinin şan eserlerini ait olduğu dönemin özelliklerine uygun stilde, piyano eşliğiyle çalışarak içselleştirmesidir. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Opera-Şan Anasanat Dalı korrepitasyon dersinin içeriği özetle, şan anasanat dalı öğrencisinin şan tekniğini ve eserlerin müzikalitesini piyano eşliğiyle çalışarak kavramasıdır. Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalı eşlik dersinin içeriği incelendiğinde, dersin şan öğrencisi ve öğretim elemanın katılımıyla bireysel olarak gerçekleştirildiği ve derste öğrenilen bilgilerin seyirci önünde gerçekleşen performanslar yoluyla sergilendiği anlaşılmaktadır.

4. Sonuç

Araştırmanın örneklem gurubunda yer alan konservatuarların eşlik dersi içerikleri ayrıntılı olarak incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır: Ders üç konservatuarda korrepitasyon, bir konservatuarda eşlik adı altında yer almaktadır. Dört konservatuarda da eşlik dersinin eğitim dili Türkçedir ve zorunlu ders olarak yürütülmektedir. Eşlik eğitimi bir okulda yıllık, üç okulda dönemlik sistemde devam etmektedir. Dersin ölçme ve değerlendirme ölçütleri, okulların tümünde benzerlikler göstermektedir. Yıllık sistemde eğitim verilen Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuarı Şan Anasanat Dalında yılda bir ara sınav ve bir genel sınav, dönemlik sistemde eğitim verilen diğer üç konservatuarda da dönemde bir ara sınav ve bir genel sınav olmak üzere ikişer sınav yapılmaktadır. Eşlik dersi, araştırmanın örneklemini oluşturan iki konservatuarda haftada iki saat; iki konservatuarda ise haftada bir saat olarak yürütülmektedir. Üç konservatuarda dersin ön koşulu bulunmamakta; bir konservatuarda üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci yarıyıllarda dersin ön koşul dersi bulunmaktadır. Eşlik dersinin kredi sistemi incelendiğinde; dersin yerel kredisi, AKTS’si ve toplam iş yükü her konservatuarda farklılıklar göstermektedir. Konservatuarların eşlik dersi amaçları, içerikleri ve öğrenme kazanımları karşılaştırıldığında aralarında benzerlikler olduğu saptanmıştır. Fakat dersin haftalık ders akışının her konservatuarda farklılıklar içerdiği anlaşılmıştır.

5. Öneriler

Çalışmada ulaşılan bilgiler doğrultusunda, iki okulda şan anasanat dallarında yer alan eşlik dersleri haftada iki saat, diğer iki okulda ise bir saat olarak yürütülmektedir. Eşlik dersinin haftada iki saat iki ayrı güne çıkarılması ve bu saatlerden birinin eşlik dersi öğretim elemanı ve öğrenci arasında, diğerinin de eşlik dersi öğretim elemanı, şan dersi öğretim elemanı ve öğrenci arasında yapılacak şekilde tekrar yapılandırılması, dersin veriminin artmasına olanak sağlayacaktır. Şan dersi öğretim elemanının derse katılımıyla hem şan dersi hem de eşlik dersi bir arada

gerçekleştirilecektir. Dolayısıyla öğrenci aynı derste hem şan tekniği ile ilgili bilgileri özümseyecek hem de eşlikle beraber çalışma kurallarını benimseyecektir.

Eşlik dersi öğretim elemanları, konservatuvar ya da müzik fakültelerinin piyano bölümlerinden mezun kişilerden oluşmaktadır. Türkiye’deki konservatuvarların piyano bölümlerinin lisans eğitiminde, “eşlik programı” adı altında ayrıca bir program bulunmamaktadır. Bu sebeple piyano bölümü mezunu ve eşlik alanına yönelmek isteyen bir piyanist, bu alanda kendi imkânlarıyla ve eşlik yapmayı deneyimledikçe yetkinleşmektedir. Konservatuvarların piyano bölümlerinde, eşlik yapmaya yönelik bir programın açılması, bu alana yönlenecek piyanistlerin yetişmesinde önemli bir düzenleme olacaktır.

Kaynakça

- Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı. Bologna Bilgi Sistemi. Erişim adresi: http://bbs.ankara.edu.tr/Ders_Plani.aspx?bno=1891&bot=488
- Artaç, A. (2012). Operaların Piyano Eşliklerinin Yorumlanması. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (23), 227-242. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sosbilder/issue/23061/288936>
- Başkent Üniversitesi Devlet Konservatuvarı. Ders Bilgi Paketi. Erişim adresi: <http://truva.baskent.edu.tr/bilgipaketi/?dil=TR&menu=akademik&inner=katalog&birim=339>
- Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı. Ders Bilgi Paketi. Erişim adresi: <https://ebs.cu.edu.tr/Program/GenelBilgi/714>
- Dağdeviren, M. (2006, 26-28 Nisan). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyanoda Eşlik Öğretimi. (Sözlü bildiri). Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli. <https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/M-Dagdeviren.pdf>
- Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı. Ders Bilgi Paketi. Erişim adresi: <https://bilsis.hacettepe.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=470&curSunit=480#>
- Kaptanoğlu, Ç. ve Çanakçı, P. (2015). Türkiye’de Vokal Müzikte Piyano Eşlik Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, ISSN:1304-0278, 14(55), 198-206. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/791>
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi – Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Nobel.
- Kömürcü, H. (2019). *Bilgisayar Destekli Piyano Eşlikleme Yönteminin Şan ve Korrepetisyon Eğitimi Alanındaki Etkililiği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

- Okan, H. & Mohan Kömürcü, H. (2020). Konservatuvar Öğrencilerinin Eşlik Dersine İlişkin Metaforik Yaklaşımlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 1415-1443. DOI: 10.33711/yyuefd.838445
- Piji, D. (2013). Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Piyano ile Eşlik Alanında Yeterlik Algısı Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26(26), 111-132. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/maruaebd/issue/382/2508>
- Say, A. (2005). *Müzik Sözlüğü*. Müzik Ansiklopedisi.
- Topoğlu, O. (2006). *Yaylı Çalgı Çalışma Sürecinde Eşlikli Çalışmanın Önemi ve Viyolonsel İçin Eşlikli Parmak Açma Çalışmaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir. Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Yurga, C., ve Kaya, Z. (2009, 23-25 Eylül). *Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmenliği Programlarındaki Korrepetisyon Dersi Eksikliği (Sözlü bildiri)*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, İnönü. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/samsun/C_Yurga-Z_Kaya.pdf
- Yükseköğretim Kurulu Web Sayfası. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/universiteler/universitelerimiz>
- Yüksel, K. (2010). *Piyano Eşlikli Şan Performansında Eşlikçinin Algısal ve Psikomotor Becerileri, Deneyimi ve Piyanistik Düzeyinin Zamanlama Uyumuyla İlişkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>